

“Eliminating Social Exclusion” (EliSE)
Nr. 2019-1-LV01-KA204-060427

IO4: Rīkkopa godīgai ceļošanai un ieteikumi politikas jomā

Vecāku vajadzību izpratne

A. Kā veidot labas attiecības ar vecākiem un izprast viņu vajadzības?

Vecāki, kuru ģimenē aug bērni ar īpašām izglītības vajadzībām un īpaši ar uzvedības traucējumiem piedzīvo dažādas emocionālas reakcijas sakarā ar grūtībām, ar kurām saskaras viņu bērni socializējoties un skolas dzīvē. Bieži parādās būtiski šķēršļi, kas traucē sociālās attiecības un pašas ģimenes sociālās aktivitātes.

Vecāku reakciju izpratne, viņu pārliecības un cerību atbalstīšana un atzīšana ir priekšnoteikums funkcionālu attiecību veidošanai ar speciālistiem, kuru palīdzība viņiem ir ļoti nepieciešama. Profesionāļi tiek aicināti izveidot Sistēmu, kuras ietvaros vecāki spēs izprast savas vajadzības un reaģēt tā, lai emocionāli un sociāli aizsargātu sevi un savus bērnus, radot apstākļus progresam un attīstībai (Anderson & Minke, 2007).

Vecāku piedzīvotās emocionālās reakcijas var būt dažāda veida un intensitātes, bieži novedot pie uzvedības, kas palīdzēs viņiem labāk pielāgoties sociālajai un darba videi, pieņemšanas. Bērnu ar sociālās uzvedības problēmām adaptācijas un saskarsmes pārvaldība bieži noved pie ģimenes disfunkcijas (Patterson, 1991).

Vecākiem un bērnu ar šiem traucējumiem ģimenēm ir noteiktas vajadzības, kas izriet no īpašām emocijām, pielietotajām bažu pārvarēšanas stratēģijām un frustrācijas gan bērna attīstības sākumā, gan laikiem ejot.

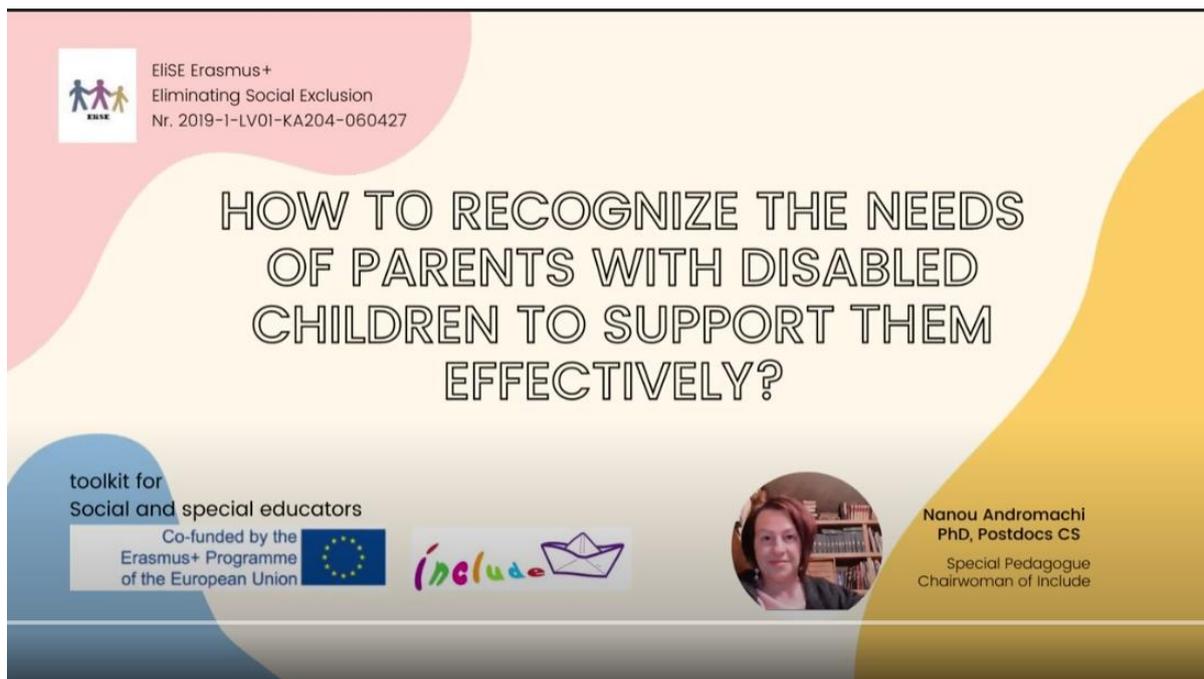
Lai gan pastāv līdzības starp ģimenēm, kurās audzina bērnus ar uzvedības traucējumiem, svarīgi faktori atšķir gan viņu reakcijas, gan funkcionalitāti.

Ģimenēs pastāvošās atšķirības diferencē arī viņu vajadzības, tāpēc, lai palīdzētu vecākiem izprast viņu vajadzības, profesionālim un speciālajam pedagogam ir svarīgi zināt un apzināties, ka visiem vecākiem, kuriem ir bērni ar sociālās saskarsmes un adaptācijas grūtībām, var būt dažādas vajadzības attiecībā uz laiku un metodēm, ar kurām viņu atbalsts varētu būt efektīvs.

Kā speciālie un sociālie pedagogi varētu atpazīt vecāku ar bērniem invalīdiem vajadzības?

Dažas atbildes var iegūt, noskatoties šo videoklipu

<https://youtu.be/VHmICXpAigE>

ElISE Erasmus+
Eliminating Social Exclusion
Nr. 2019-1-LV01-KA204-060427

HOW TO RECOGNIZE THE NEEDS OF PARENTS WITH DISABLED CHILDREN TO SUPPORT THEM EFFECTIVELY?

toolkit for
Social and special educators

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Nanou Andromachi
PhD, Postdocs CS
Special Pedagogue
Chairwoman of Include

Bērnu ar uzvedības traucējumiem vecākus var efektīvi atbalstīt, ja tiek veidota atbilstoša sadarbības struktūra.

Zemāk tiek piedāvāti 7 soļi efektīvai sadarbībai, pamatojoties uz Braienas un Henrijas modeli (Bryan Henry, 2012).

Rīki modeļa izpratnei

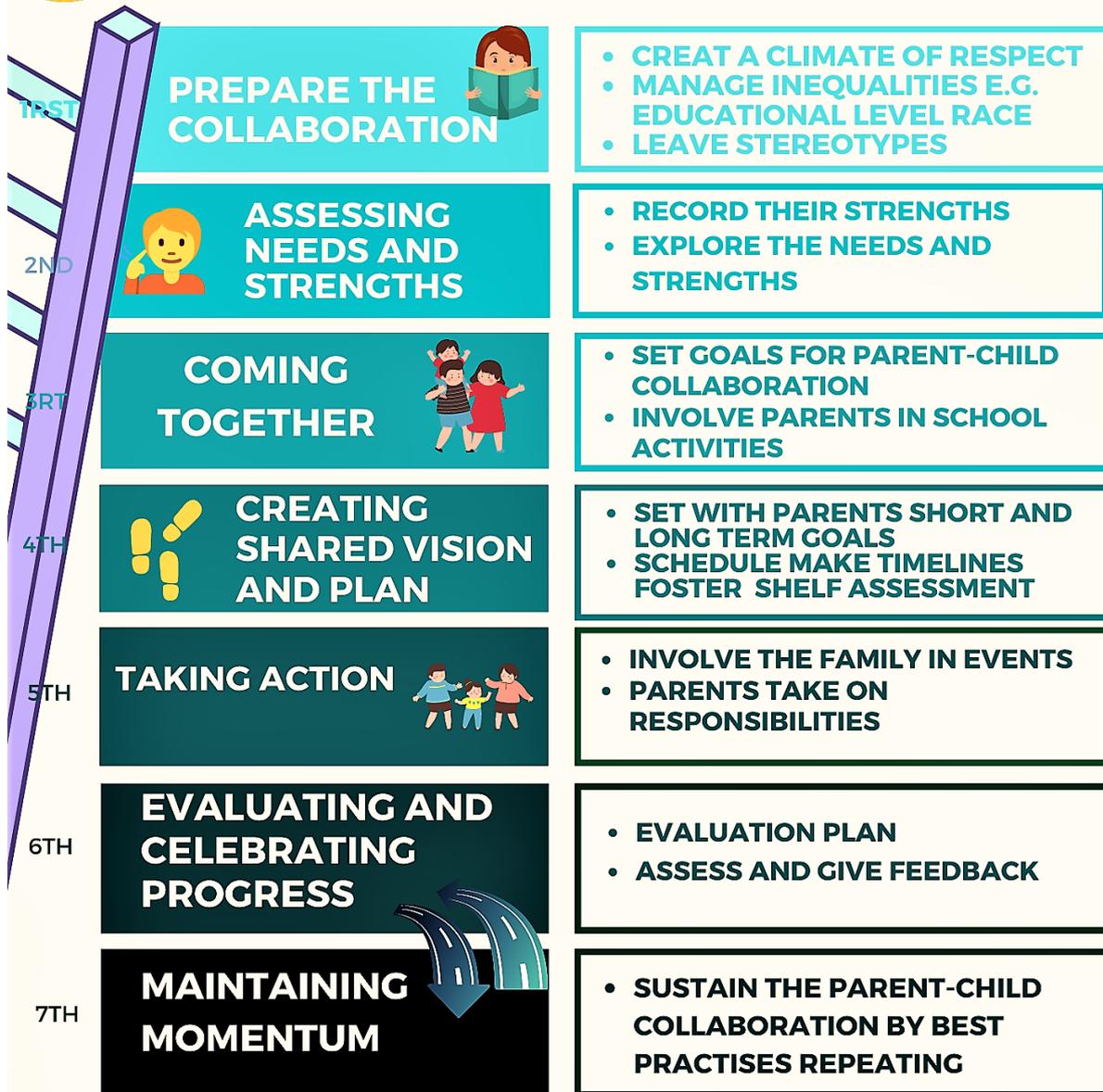
A	https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/j.1556-6676.2012.00052.x
B	https://www.researchgate.net/publication/331907120_Closing_Opportunity_Gaps_for_Black_Male_Students_Through_School-Family-Community_Partnerships_PREPRINT
C	A Model for Building School–Family–Community Partnerships: Principles and Process Journal of counselling and development: JCD 90(4) DOI: 10.1002/j.1556-6676.2012.00052.x

SOCIAL EDUCATOR'S TOOLKIT
FOR THEIR COLLABORATION WITH PARENTS

7 STEPS FOR EFFECTIVE COLLABORATION

BASED ON BRYAN'S AND HENRY'S MODEL (2012)

B. Izpratne par vecāku vajadzībām ceļojuma laikā

Godīgas ceļošanas gadījumā bērnu ar autismu vecākiem ir nepieciešams īpašs atbalsts.

Bērna ar autismu vecāks detalizēti izskaidro ceļošanas šķēršļus un viņu ģimenē pieņemtos risinājumus

<https://youtu.be/k0i3bVxS6x8>

Bet ne visi bērni ir tik funkcionāli ceļojot

Dažiem bērniem ar autismu ir nepieciešama īpaša intervence, piemēram, sociālie stāsti par sociālajiem scenārijiem, lai viņi būtu gatavi pārejām vai ceļošanai

Šie scenāriji ir saziņas rīki

Saziņas rīki Nacionālā autisma biedrība	https://www.autism.org.uk/advice-and-guidance/topics/communication/communication-tools/social-stories-and-comic-strip-conversations
Kerolas Grejas lapa	https://carolgraysocialstories.com/social-stories/what-is-it/

Sociālā scenārija paradigma par iepirkšanos pirms ceļojuma

**Ieteiktais sociālais scenārijs, lai palīdzētu
ģimenēm sagatavot savus bērnus ar AST
iepirkumu veikšanai pirms ceļojuma**

**Rīkkopa
IO4**

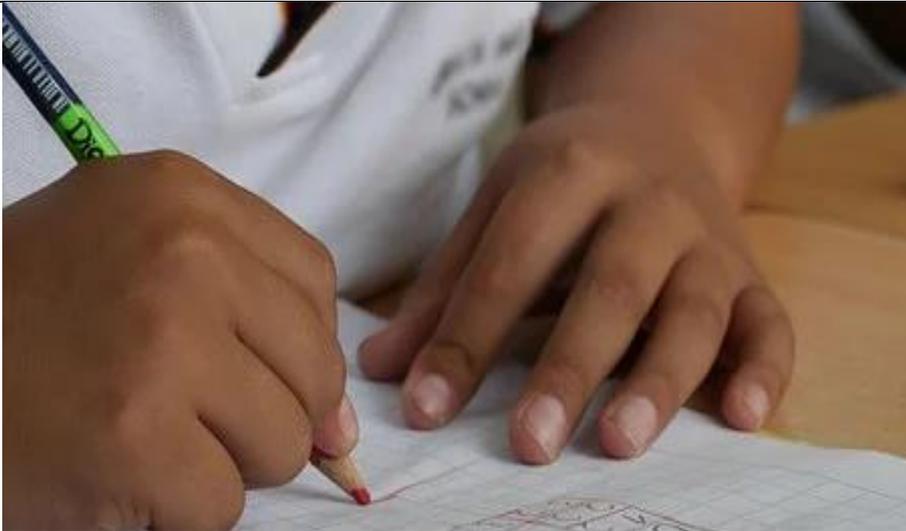
Mana iepirkšanās pirms ceļojuma

**Man ir jānopērk pāris lietas pirms
ceļojuma**

**Apspriežu ar vecākiem, kas
mums būs vajadzīgs**

**Piezīmju grāmatiņā ierakstu
lietas, kas man būs vajadzīgas**

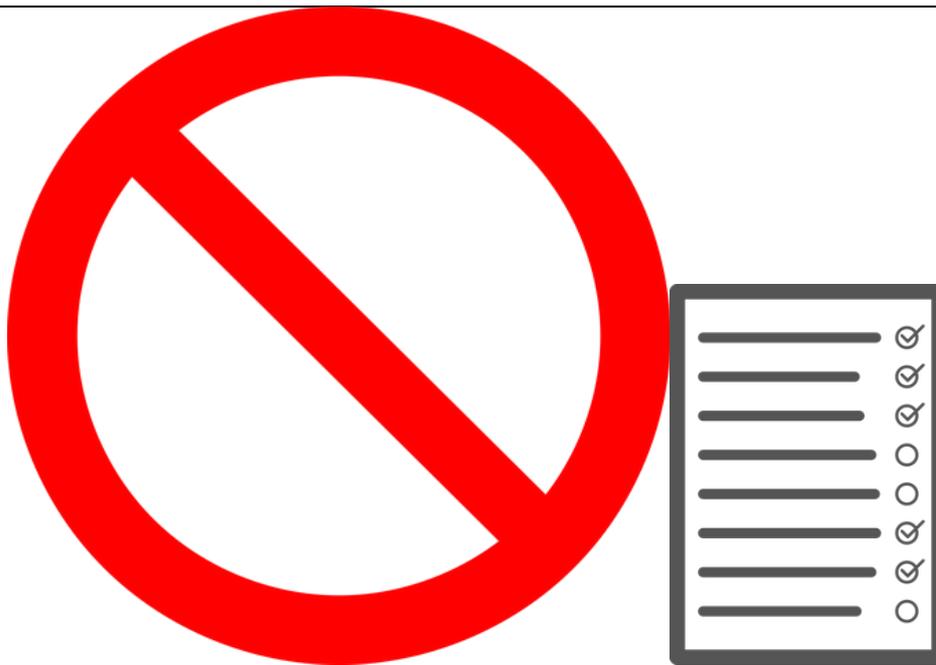
Dodos uz veikalu

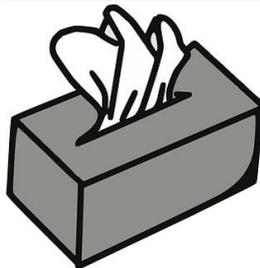
Izvēlos grozu vai iepirkumu ratiņus

**Rokā turu sarakstu un pa vienai
lasu lietas, kuras pierakstīju kopā
ar vecākiem**

**Nepērku lietas, kuru nav
sarakstā**

**Katru ievēlēto lietu lieku
iepirkumu ratiņos**

Un atzīmēju sarakstā ar ķeksīti

Tad es eju uz kasi

Stāvu rindā un gaidu savu kārtu

Lieku savus pirkumus maisiņā

Dodos mājās, nesot maisiņu

Priecājos, ka iegādājos mūsu sarakstā esošās lietas

Literatūra

Anderson, K. J., & Minke, K. M. (2007). Parent Involvement in Education: Toward an Understanding of Parents' Decision Making. *The Journal of Educational Research*, 100, 311-323.

<https://doi.org/10.3200/JOER.100.5.311-323>

Zubrick, S. R., Northey, K., Silburn, S. R., Lawrence, D., Williams, A. A., Blair, E., & Sanders, M. R. (2005). Prevention of child behavior problems through universal implementation of a group behavioural family intervention. *Prevention Science*, 6(4), 287-304.

Scott, S., O'Connor, T., & Futh, A. (2006). What makes parenting programmes work in disadvantaged areas? Joseph Rowntree Foundation. www.jrf.org.uk/publications/what-makes-parenting-programmes-work-disadvantaged-areas

Dawe, S., Harnett, P. H., Staiger, P., & Dadds, M. R. (2000). Parent training skills and methadone maintenance: Clinical opportunities and challenges. *Drug and Alcohol Dependence*, 60, 1-11